

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

AZ EGSZB 533. PLENÁRIS ÜLÉSE, 2018.3.14.–2018.3.15.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Szociális szempontból fenntartható elképzelés az életszínvonal javítására, továbbá a növekedésnek és a foglalkoztatásnak, valamint a polgárok biztonságának fokozására a digitális korban

[feltáró vélemény a bolgár elnökség felkérésére]

(2018/C 237/01)

Előadó: **Giulia BARBUCCI (IT/II)**

A Tanács bolgár elnökségének felkérése:	2017.09.05-i levél
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2018.02.23.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2018.03.15.
Plenáris ülés száma:	533.
A szavazás eredménye:	187/16/10
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az európai, nemzeti és helyi intézmények által végrehajtott valamennyi politikának figyelembe kell vennie a **társadalmi fenntarthatóságot** mint a gazdasági és környezeti fenntarthatósággal egyenértékű **tényezőt**. Az Európai Bizottság által ismertetett vitaanyagból kiindulva, az európai **szociális dimenzióról** ⁽¹⁾ szóló legutóbbi javaslatok és a szociális jogok európai pillére példátlan lehetőséget kínálnak az európai és nemzeti szinten a munka és a jog területén bevezetett intézkedések társadalmi fenntarthatóságának előmozdítására. Az EGSZB ajánlja, hogy az Európai Bizottság aktuális munkaprogramjában szereplő javaslatok – többek között a társadalmi méltányosságról szóló csomag, a digitális korban a méltányos adóztatásra vonatkozó kezdeményezés és a GMU reformjai – az **európai szociális modell** fenntarthatóságának előmozdításán alapuljanak.

⁽¹⁾ HL C 81., 2018.3.2., 145. o.

1.2. Tovább kell pontosítani a szociális területen megvalósított **intézkedések** társadalmi fenntarthatóságra gyakorolt **hatásának értékelését**, a nyomonkövetési rendszerekből és a már meglévő mutatókból kiindulva. Az EGSZB azt ajánlja az intézményeknek, hogy végezzék el a meglévő és az új eszközök értékelését (a pillérhez kapcsolódó eredménytáblából kiindulva), és ellenőrizzék annak hatékonyságát annak érdekében, hogy nagyobb pontossággal lehessen felmérni a javasolt politikák polgárokra gyakorolt hatását.

1.3. Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Parlament által a szociális jogok európai pilléréről szóló 2017. január 19-i állásfoglalásában megfogalmazott, a meglévő munkaügyi és társadalmi normák frissítésének szükségességével kapcsolatos aggodalmakat; időben megteszi hozzájárulását a társadalmi méltányosságról szóló csomaghoz, amely az Európai Bizottság 2018-as munkaprogramjában szerepel. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy olyan megfelelő keretfeltételekkel kell támogatni az új és változatosabb szakmai életpályákat a munkaerőpiacon, amelyek mellett, hogy Európa-szerte és szerződéses feltételeiktől függetlenül javítják a munkavállalók foglalkoztatását és az ezzel kapcsolatos normákat, előmozdítják a jobb munka- és életkörülmények elérését is, ami pedig segítené a regionális különbségek felszámolását. Az EGSZB támogatja az Európai Parlament arra vonatkozó ajánlását, hogy az Európai Bizottság és a szociális partnerek működjenek együtt egy valamennyi foglalkoztatási formára vonatkozó, tisztességes munkakörülményekről szóló keretirányelvre irányuló javaslat előterjesztése érdekében, amely a meglévő minimumelőírásokat új típusú munkaviszonyokra is kiterjeszti.

1.4. Az EGSZB elismeri a **versenyképesség, a termelékenység és a társadalmi fenntarthatóság** közötti egyértelmű kapcsolatot: minden szereplőnek kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy támogatja az **inkluzív növekedést**, ezzel egyidejűleg pedig kedvező feltételeket teremt az üzleti világ számára, több és jobb munkahely megteremtése érdekében. A munka továbbra is a jólét és a jólét megteremtésének fő tényezője; azonban vissza kell térni ahhoz az elvhez, hogy a tisztességes társadalmak építésének egyetlen módja a befogadóbb és fenntarthatóbb növekedés és munkahelyteremtés biztosítása, azzal a céllal, hogy az emberek **tisztességes munkakörülményekkel, megfelelő javadalmazással és nyugdíjjal rendelkezzenek, és képesek legyenek jogaik gyakorlására**. A versenyképesség, a termelékenység és a munkajogok elveinek ismét összhangban kell lenniük a munkaügyi és a szociális jogokkal kapcsolatos szabályozással összefüggő politikák meghatározása során.

1.5. Az EGSZB tudatában van annak, hogy a demokrácia veszélybe kerülhet, ha az emberek, akikre még mindig nagy súllyal nehezednek a megszorítások következményei, nem részesülnek a növekedés által megteremtett jólétből és a digitalizáció által generált termelékenységből.

1.6. Az EGSZB – amint azt más véleményeiben is kifejtette – fontosnak tartja az Európai Unión belüli élet- és munkakörülmények terén mutatkozó **regionális egyenlőtlenségek kisimitására** irányuló erőfeszítések fokozását. A felfelé irányuló konvergencia nem lehet pusztán szólam, hanem transzverzális elvként figyelembe kell venni és érvényesíteni kell minden uniós politikában, a pénzügyi és gazdasági területektől kezdve. Nincs igazi integráció, amíg ilyen nagy különbségek vannak a bérekben és a szociális jogok tényleges érvényesülésében az európai polgárok között. Ebben az összefüggésben a **strukturális alapok** alapvető szerepet játszanak, és még inkább a regionális egyenlőtlenségek leküzdésére kell irányulniuk.

1.7. Az EGSZB üdvözli az olyan kezdeményezéseket, mint az ifjúsági garancia, a kompetenciafejlesztési pályák és a hosszú távú munkanélküliség elleni küzdelemre irányuló kezdeményezések, és felhívja az európai és nemzeti intézményeket, hogy biztosítsák a megfelelő forrásokat az átmenet megkönnyítése és felgyorsítása, valamint a **folyamatos jövedelem megfelelő módon történő biztosítása** ⁽²⁾ érdekében, különösen a leginkább hátrányos helyzetűek számára. Az EGSZB azt is javasolja, hogy hozzanak létre olyan megfelelő feltételeket a **versenyképesség, a munkahelyteremtés és a munkahelyek közötti zökkenőmentes átmenet biztosításához** a szociális biztonsági háló és más kísérő intézkedések révén, amelyek figyelembe veszik a munkavállalók és a vállalkozások szükségleteit.

1.8. Az EGSZB azt javasolja, hogy a szociális partnerek minden szinten alakítsanak ki inkluzív kollektív tárgyalásokat, és arra ösztönzi őket, hogy fontoljanak meg olyan új intézkedéseket (az európai szociális partnerek következő munkaprogramja keretében is) a nők digitális munkahelyekhez való hozzáféréseinek növelése érdekében, amelyek célja a **nemek közötti bérkülönbségek kiküszöbölése, az anyaság** határozott és megfelelő eszközökkel való védelme, valamint **a nők és a férfiak közötti tényleges egyensúly feltételeinek** kialakítása a munka világában. Az EGSZB javasolja továbbá valamennyi szintű intézménynek, a szociális partnereknek és a szervezett civil társadalomnak, hogy hajtsanak végre összehangolt fellépéseket a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód biztosítására a társadalom minden területén.

1.9. Az EGSZB úgy véli továbbá, hogy a társadalmi fenntarthatóság az **egész életen át tartó tanulás**hoz fűződő igazságos és valódi esélyeken alapul, a korai gyermekkortól kezdve, különös tekintettel a lakosság széles rétegeinek esetleges kizárására a **digitális kirekesztés** következtében. Az EGSZB olyan intézkedések megfontolását ajánlja a döntéshozók számára, amelyek célja a digitális gazdaság kulcsfontosságú területein tapasztalható készséghiány csökkentése, mivel ezek a készségek elengedhetetlenek a kiválóságához és az európai versenyképesség növeléséhez. Szintén alapvető fontosságú, hogy

(2) HL C 170., 2014.6.5., 23. o.

digitális jártassággal kapcsolatos oktatást biztosítsanak azok számára, akiket a digitális átállás hatása miatt a – különösen az alapvető – szociális jogok és szolgáltatások gyakorlásából való kirekesztés veszélye fenyeget, és azt ajánlja a szociális partnereknek és az intézményeknek, hogy a szervezett civil társadalommal együttműködve tegyenek mielőbb ezzel kapcsolatos intézkedéseket. Az állami hatóságoknak minden szinten biztosítaniuk kell, hogy megfelelő digitális infrastruktúra álljon rendelkezésre, és ez fokozott befogadást eredményezzen a különböző területek és környezetek közötti esetleges egyenlőtlenségek leküzdése érdekében.

2. A társadalmi fenntarthatóság fogalma a digitális átállás és a globalizáció korában

2.1. Ez a feltáró vélemény **holisztikus szemléletmóddal** kívánja elemezni a társadalmi fenntarthatóság kérdését, annak definíciójától egészen a szociális, munkaügyi és gazdaságpolitika területeit érintő összefüggésekig.

2.2. A **globalizáció** hatásai, a **gazdasági válság** súlyos öröksége, a **születések számának csökkenése** és az **európai népesség** ebből következő **előregedése**, továbbá a legtöbb európai uniós ország gazdaságát jellemző **gyenge növekedés** kulcsszerepet játszanak a mai társadalmi problémák meghatározásában.

2.3. Sok társadalmi-gazdasági mutató alapján egyértelmű, hogy a válságból való kilábalás érdekében különösen európai és nemzeti szinten bevezetett politikák egyrészt ugyan megpróbálták megakadályozni a globális tényezőkből eredő instabilitást, másrészt viszont túlságosan gyakran **növelték az egyenlőtlenségeket**, és **új egyensúlyhiányokat** teremtettek – földrajzi szempontból is – a társadalmi osztályok, a nemek és a nemzedékek között. Az intézményeknek ezért minden szinten, a szociális partnerekkel és a szervezett civil társadalommal együttműködésben kell fellépniük az ilyen egyensúlyhiányok és egyenlőtlenségek kiküszöbölésére irányuló intézkedéseken alapuló politikák kidolgozása érdekében, elsősorban a tartós és inkluzívabb növekedésen alapuló nagyobb foglalkoztatás révén.

2.4. A fenntarthatóság fogalma három alapvető elemből tevődik össze: **környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóság**. Ez a három összetevő szerepel az európai szerződésben, és a fenntartható fejlődés koncepciójában is visszaköszön, amely az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendje és az abban meghatározott 17 fenntartható fejlesztési cél alapját képezi. A fenntartható fejlesztési célok irányába tett uniós előrelépésekről szóló 2017-es Eurostat-áttekintés azt állítja, hogy jóllehet jelentős előrehaladást értek el a környezetvédelmi fenntartható fejlesztési célok (7. cél: „megfizethető és tiszta energia”, 12. cél: „felelős fogyasztás és termelés”, 15. cél: „földhasználat”, 11. cél: „fenntartható városok és közösségek”) teljes megvalósítása felé, **az inkább társadalmi célú fenntartható fejlesztési célok felé tett előrehaladás csak szerény volt** (4. cél: „minőségi oktatás”, 5. cél: „nemek közötti egyenlőség”, 8. cél: „tisztes munká és gazdasági növekedés”, 1. cél: „a szegénység felszámolása”, 2. cél: „az éhezés megszüntetése” és 10. cél: „egyenlőtlenségek csökkentése”).

2.5. Általánosságban elfogadva a **társadalmi fenntarthatóság meghatározását**, vagyis hogy az az emberi jólét osztályok és a nemek között egyenlően megosztott feltételeinek (biztonság, egészség, oktatás, demokrácia, részvétel, igazságszolgáltatás) biztosítására való képesség, meg kell jegyezni, hogy ez egy olyan koncepció, amely attól függően változhat, hogy milyen kontextusban alkalmazzák. A társadalmi fenntarthatóságot ugyanúgy kell bevezetni és végrehajtani, mint a környezeti és gazdasági fenntarthatóságot, az egyenlőtlenségek csökkentése érdekében.

2.6. Az utóbbi években a társadalmi fenntarthatóságot gyakran tévesen **szembeállítják a gazdasági és pénzügyi fenntarthatósággal** a makrogazdasági politikák meghatározása során. Erre példaként szolgálhatnak az európai intézmények által támogatott és a nemzeti kormányok által a 2007–2008-as pénzügyi és gazdasági válságot követően végrehajtott strukturális reformok. Sem az intézményeknek, sem pedig a szociális partnereknek nem kellene szembeállítaniuk a versenyképességet a fenntarthatósággal. Bebizonyosodott ugyanis, hogy például a fenntarthatóság szempontjából fejlettebb cégek versenyképesebbnek mutatkoznak a nemzetközi szinten. Továbbá az Európai Uniónak a globalizációt a vállalkozások és a munkavállalók javát szolgáló fenntartható fejlődés elérése felé kell irányítania.

2.7. Ami a vállalatok szerepét illeti, a **kkv-knak** különösen fontos szerepet kell játszaniuk a fenntartható és inkluzív növekedés megvalósításában, amely ugyanakkor a tisztességes foglalkoztatás megteremtésén és a versenyképesség növelésén alapul, a társadalmi fenntarthatóság figyelembevétele mellett.

2.8. A **fenntartható fejlődés 2030-ig tartó időszakra vonatkozó globális menetrendje és annak 17 célkitűzése** az a horizont, amelyben az innováció és a fenntartható fejlődés összeegyeztethetővé válik a globális és nemzeti kezdeményezés közötti kapcsolat útján. A menetrend egyértelmű ítéletet alkot a **jelenlegi fejlődési modell** környezeti, gazdasági és társadalmi **fenntarthatatlanságáról**, és ezzel túllép azon az állásponton, hogy a fenntarthatóság csak környezetvédelmi kérdés. Megerősíti a fejlesztés különböző dimenzióinak **integrált szemléletét**. A menetrend végrehajtásához eredményes értékkelő intézkedések mellett a társadalom valamennyi elemének – az intézményeknek, a szervezett civil társadalomnak, valamint a kutatás és az egyetemek világának – szoros együttműködésére van szükség.

2.9. Az EGSZB több alkalommal kérte a pénzügyi és makrogazdasági politikák és a szociális jogok közötti kedvező összefüggés megteremtését, kiemelve az ilyen jogok tiszteletben tartásának hiányát, ami az egyenlőtlenségek fokozódásához vezet az Unióban. Főként a társadalmi fenntarthatóság kérdésének kell kifejezetten kapcsolódnia a **gazdasági és monetáris unió jövőbeli struktúrájára** és a **többéves pénzügyi keret** szerkezetére vonatkozó javaslatokkal kapcsolatosan folyamatban lévő vitához. A nyomon követési rendszerek és a már meglévő mutatók alapján pontosabban kell értékelni a szociális területen megvalósított intézkedések hatását társadalmi fenntarthatóságuk tekintetében.

2.10. Az EGSZB úgy véli, hogy emellett az intézmények feladata lesz a már meglévő és az új eszközök (például az európai pillérhez kapcsolódó eredménytábla) értékelése, és azok hatékonyságának ellenőrzése, a cél pedig annak pontos felmérése, hogy milyen hatást gyakorolnak a szociális jogokkal kapcsolatban javasolt politikák a nagyközönségre.

2.11. Annak érdekében, hogy az Unión belüli regionális egyenlőtlenségek – amelyeket egyes esetekben tovább súlyosbítanak a gazdasági válság hatásai – leküzdhetőek legyenek, többek között új és hatékonyabb **stratégiákat** kell előmozdítani **az erőforrások felhasználására**, különösen az európai strukturális és befektetési alapok mozgósításával, amelyeknek elsősorban a **fenntartható növekedést** és a **minőségi foglalkoztatást** kell elősegíteniük. Az EGSZB „A szociális beruházások hatásai a foglalkoztatásra és az államháztartásra” című véleményében ⁽³⁾ már érdemben foglalkozott egy **európai konjunktúra- és beruházási programmal**, amely a GDP 2 %-át tenné ki, továbbá a szociális beruházásokra való fokozottabb összpontosítással. A meglévő európai strukturális és beruházási alapok kiegészítésére új pénzügyi forrásokat kell ebbe a beruházási tervbe irányítani.

3. Az európai szociális modell: az élet- és munkafeltételek fenntarthatósága és javítása

3.1. Az EGSZB úgy véli, hogy az **európai szociális modell** az európai identitás egyedülálló eleme: a jelenlegi jóléti rendszereken keresztül a szociális védelem és a polgári jogok magas szintjét biztosítja mindenki számára. Az EGSZB ezért úgy ítéli meg, hogy a modellt nem megvitatni, hanem éppen hogy erősíteni kell. Ebben az értelemben alapvető fontosságú, hogy az uniós politikák célja az európai polgárok számára **az élet- és munkakörülmények állandó javításának biztosítása** legyen minden területen, ahogy azt a Szerződés az európai projekt létrejötté óta előírják.

3.2. Az Európai Bizottság aktuális munkaprogramjában olyan kezdeményezések szerepelnek, mint a társadalmi méltányosságról szóló csomag, a digitális korban a méltányos adóztatásra vonatkozó kezdeményezés, továbbá a GMU megreformálására vonatkozó intézkedések. Az EGSZB azt ajánlja, hogy ezek a javaslatok irányuljanak az európai szociális modell fenntarthatóságának előmozdítására ⁽⁴⁾.

3.3. Az EGSZB úgy véli, hogy **megfelelő egyensúlyt kell teremteni a társadalmi és a gazdasági fenntarthatóság között** a munkaerőpiaci politikák meghatározásában. Az elmúlt évtizedben nőttek az európai polgárok közötti különbségek és egyenlőtlenségek a jóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a munkaerőpiachoz való hozzáférés lehetőségei, valamint a nem szokványos munkavégzési formák elterjedése terén (amint arról a statisztikák is bőszegesen tanúskodnak). Ez ahhoz vezetett, hogy nőtt az azzal kapcsolatos bizonytalanság, hogy lehetséges-e az európai polgárok általános életkörülményeinek javítása. Ez a bizonytalanságérzet különösen a fiatalok és a nők körében, valamint a leginkább veszélyeztetett népesség összes szegmensében erősödött. Ebből a szempontból az EGSZB úgy véli, hogy alapvető fontosságú a **migránsok munkaerőpiaci integrációjának** előmozdítása, mivel a szociális biztonsági rendszerekhez való hozzájárulásuk sok esetben meghatározó a szociális biztonsági rendszerek és szociális biztonsági hálók stabilitása szempontjából.

3.4. Az EGSZB tudomásul veszi az **Európai Parlament** által a szociális jogok európai pilléréről szóló 2017. január 19-i állásfoglalásában megfogalmazott, a meglévő munkaügyi és társadalmi normák frissítésének szükségességével kapcsolatos aggodalmakat; időben megteszi hozzájárulását a társadalmi méltányosságról szóló csomaghoz, amely az Európai Bizottság 2018-as munkaprogramjában szerepel. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy olyan megfelelő keretfeltételekkel kell támogatni az új és változatosabb szakmai életpályákat a munkaerőpiacon, amelyek mellett, hogy Európa-szerte és szerződéses feltételeiktől függetlenül javítják a munkavállalók foglalkoztatását és az ezzel kapcsolatos normákat, előmozdítják a jobb munka- és életkörülmények elérését is. Ez pedig segítené a regionális különbségek felszámolását. Az EGSZB támogatja az Európai Parlament arra vonatkozó ajánlását, hogy az Európai Bizottság és a szociális partnerek működjenek együtt egy valamennyi foglalkoztatási formára vonatkozó, tisztességes munkakörülményekről szóló **keretirányelv**re irányuló javaslat előterjesztése érdekében, amely a meglévő minimumelőírásokat új típusú munkaviszonyokra is kiterjeszti.

⁽³⁾ HL C 226., 2014.7.16., 21. o.

⁽⁴⁾ HL C 51., 2011.2.17., 20. o.

3.5. Az EGSZB számos véleményében vizsgálta a **digitalizáció** jelenségét és annak hatását a **munkaszervezésre és a foglalkoztatásra** ⁽⁵⁾. Nem szabad azonban arra szorítkoznunk, hogy csak a foglalkoztatás és a munkaerőpiac összefüggésében szemléljük a digitalizációt. A digitális eszközök egyre növekvő használata mélyreható változásokat hozott mindennapi életünkben – személyes, szociális és abból a szempontból is, hogy hogyan viszonyulunk a politikához, az önkéntes munkához és civil társadalomhoz. Az EU-nak a strukturális munkaerőhiány kezelése érdekében kezdeményezéseket kellene előmozdítania a koragyermekkori nevelés és az egész életen át tartó tanulás terén, különös tekintettel a digitális készségekre. Az oktatási rendszereknek – ideértve a felsőoktatást, a szakképzést és az egész életen át tartó tanulást – törekedniük kell a kiválóságra, lehetővé téve ezáltal, hogy az európai eszmék, áruk és szolgáltatások vezető szerepet játsszanak a kutatás, az innováció és a versenyképesség terén.

3.6. Az EGSZB több véleményben is megismételte, hogy különösen fontos figyelembe venni a **szociális szempontból veszélyeztetett csoportok** igényeit. Olyan befogadó szociális védelmi rendszereket kell biztosítani, amelyek különös figyelmet fordítanak a kiszolgáltatott emberek és családjaik szükségleteire a tisztességes életkörülmények biztosítása, valamint az egyéni igényeknek megfelelő munkahelyek támogatása és fenntartása érdekében.

3.7. A **fogyatékossgal élő személyek** állnak a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény és az európai fogyatékossgügyi stratégia középpontjában. Az EGSZB azt ajánlja, hogy minden erőfeszítést tegyenek meg azért, hogy jelentős előrelépést lehessen elérni az ENSZ-egyezmény által kitűzött célok elérése irányuló nyolc kiemelt cselekvési területen: hozzáférhetőség, részvétel, egyenlőség, foglalkoztatás, oktatás és képzés, szociális védelem, egészségügy és a fogyatékos személyek jogainak nemzetközi szinten történő érvényesítése. Mivel a digitalizáció életünk minden területét érinti, az EGSZB kéri, hogy kiemelt figyelmet fordítsanak a fogyatékossgal élőkre, akiket vélhetően nagy mértékben érint majd a digitális átállás. Az Európai Uniónak tökélet kell kovácsolnia a fogyatékossgal élő számára adódó számos lehetőségéből arra, hogy elősegítse foglalkoztathatóságukat és a méltányos foglalkoztatáshoz való hozzáférésüket, ami a társadalombiztosítási rendszerekhez való hozzájárulást is lehetővé tenné számukra. Az EGSZB ezért azt ajánlja, hogy teremtsék meg annak előfeltételeit, hogy a fogyatékossgal élő személyek aktívabban tudják használni az egész életen át tartó képzés és átképzés eszközeit, hogy elsajátíthassák az új, digitális szakmákat.

3.8. Az EGSZB rendkívül fontosnak tartja, hogy a társadalmi fenntarthatóság kérdését beépítsék a **fiatalabb generációkra** és az **európai szociális modell jövőjére** irányuló európai politikákba. Csak akkor lehet küzdeni a fiatal generációk intézményekkel szembeni növekvő szkepticizmusa ellen (aminek legaggasztóbb tünete a választásokról való távollét magas szintje), valamint a szervezett civil társadalommal, pártokkal és szakszervezetekkel szembeni növekvő szkepticizmusa, továbbá az euroszkeptikus és szélsőjobbaldali mozgalmakhoz való csatlakozása ellen, ha az Európai Unió nagyobb figyelmet szentel az európai szociális modell jövőjének és fenntarthatóságának. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az európai intézmények és a nemzeti kormányok tegyenek meg minden kezdeményezést a fiatalok számára elérhető munkahelyek mennyiségének és minőségének növelése, az ifjúsági mobilitás támogatása, a tisztességes megélhetéssel kapcsolatos kilátások biztosítása és az egész életen át tartó, bármilyen szintű oktatás és tanulás érdekében. Az olyan kezdeményezéseket, mint az Erasmus+, az ifjúsági garancia és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésben szereplő valamennyi egyéb intézkedés, megfelelően kell finanszírozni és végrehajtani.

3.9. Az EGSZB kulcsfontosságúnak ítéli a **jövedelem társadalmi fenntarthatóságának** biztosítását, különösen a nyugdíjkorhatárt elérő személyek számára. Elengedhetetlen, hogy a szociális védelmi rendszerek ⁽⁶⁾ biztosítsák a tisztességes életkörülményeket, és megakadályozzák az emberek szegénységbe való lecsúszását. Az EGSZB számos véleményében kifejtette, hogy a nyugdíjrendszereknek a **nemzedékek közötti szolidaritáson** kell alapulniuk. A nemzeti rendszerek sokféleségének tiszteletben tartása mellett az EGSZB számára kulcsfontosságú kérdés a foglalkoztatás növelése, amely hozzájárul a megfelelő forrásokkal rendelkező szociális védelmi rendszerek biztosításához. A különféle szerződéses megállapodások keretében, köztük a digitalizációhoz kapcsolódó ún. új munkavégzési formákban dolgozók számára is hozzáférést kell biztosítani a szociális védelmi rendszerekhez, amelyekhez hozzá kell tudniuk járulni ⁽⁷⁾.

3.10. A foglalkoztatás terén a legutóbbi kezdeményezésekben az Európai Bizottság kiemelt figyelmet szentelt az **átmenetek** témájának. Az elmúlt évek egyik leginkább aggasztó tendenciája, hogy a fiatalok tanulmányainak befejezése és első foglalkoztatása – különös tekintettel az első stabil foglalkoztatásra – között egyre hosszabb idő telik el. Ráadásul a tartósan munkanélküli és a nyugdíjkorhatárhoz közeli személyek helyzete is romlott. Az EGSZB üdvözlöi az olyan kezdeményezéseket, mint amilyen az ifjúsági garancia, a kompetenciafejlesztési pályák és a tanulószerveződéses gyakorlati képzésnek mint a foglalkoztatáshoz való hozzáférés legfontosabb formájának a Tanulószerveződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége útján történő előmozdítása, továbbá a tartós munkanélküliség jelenségének leküzdésére irányuló

⁽⁵⁾ SOC/570 (Lásd e Hivatalos Lap 8. oldalát.); HL C 129., 2018.4.11., 7. o.; HL C 434., 2017.12.15., 36. o. HL C 434., 2017.12.15., 30. o. HL C 173., 2017.5.31., 45. o. HL C 303., 2016.8.19., 54. o.; HL C 13., 2016.1.15., 161. o. HL C 128., 2010.5.18., 74. o.

⁽⁶⁾ HL C 13., 2016.1.15., 40. o.

⁽⁷⁾ HL C 129., 2018.4.11., 7. o.; HL C 84., 2011.3.17., 38. o.; HL C 120., 2008.5.16., 66. o.

stratégiákat. Ezért arra kéri az európai és nemzeti intézményeket, hogy biztosítsák a megfelelő forrásokat az átmenet megkönnyítése és felgyorsítása, valamint a szükséges képzést a **folyamatos jövedelem biztosítása** érdekében, megfelelő módon, különösen a leginkább hátrányos helyzetűek és azok számára, akik nehezen képezhetők át, és ezáltal növeljék foglalkoztathatóságuk esélyeit. Azt ajánlja továbbá, hogy teremtse meg megfelelő környezetet a vállalkozások számára a versenyképességhez, biztosítva ugyanakkor a munkahelyek közötti zökkenőmentes átmenetet a szociális biztonsági hálók és más külső rugalmassági intézkedések révén, amelyek figyelembe veszik a munkavállalók és a vállalkozások igényeit.

3.11. Az EGSZB úgy véli, hogy a **nemek közötti teljes körű egyenlőség** a társadalmi fenntarthatóság egyik alapja, ugyanakkor megjegyzi, hogy amint az az Eurostat adataiból és sok más rendelkezésre álló mutatóból is kiderül, az e területen fennálló egyenlőtlenségek továbbra is elfogadhatatlanok, és nemcsak az egyenlő bánásmód Szerződésben megfogalmazott elvének megsértését jelentik, hanem komoly akadályt jelentenek az Unió teljes gazdasági fejlődése előtt is. Ezért üdvözlöi az e téren a közelmúltban beindított kezdeményezéseket, kezdve a munka és a magánélet egyensúlyának előmozdítását célzó európai bizottsági intézkedéscsomaggal, és azt ajánlja, hogy a szociális partnerek minden szinten vezessenek be inkluzív kollektív tárgyalásokat, és mérlegeljenek új intézkedéseket (többek között az európai szociális partnerek következő munkaprogramja részeként) a nemi alapú bérkülönbségek megszüntetése, az anyaság egyértelmű és megfelelő eszközökkel való megóvása és annak érdekében, hogy a nemek közötti egyenlőség hatékony érvényesülésének feltételei megteremtődjenek a munka világában. Az EGSZB javasolja továbbá valamennyi szintű intézménynek, a szociális partnereknek és a civil társadalomnak, hogy a társadalom minden területén összehangolt módon lépjenek fel a **férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód** biztosítása érdekében.

3.12. Számos tanulmány és kutatás elemzi a globalizáció és a digitális átállás hatásaival kapcsolatos **új társadalmi kockázatokat** a munka világában. Az EGSZB osztja a foglalkoztatás növekvő fragmentálódásával, a robotizációval és a számítógépesítéssel kapcsolatos aggályokat, ugyanakkor úgy véli, hogy ezek a folyamatok megfelelő irányítás mellett lehetőséget nyújtanak a munkakörülmények javítására, a nehéz feladatok megkönnyítésére és a különösen összetett feladatok egyszerűsítésére.

3.13. A **fogyasztóvédelem** is fontos szerepet játszik a társadalmi fenntarthatóság területén, hiszen a fogyasztók szerepe is megváltozik a digitalizáció következtében. Az európai politikáknak ebben az összefüggésben mindig naprakésznek kell lenniük, és biztosítaniuk kell a fogyasztókkal kapcsolatos problémák hatékony megoldásának eszközeit, valamint különös figyelmet kell fordítaniuk a digitális átállás miatt bekövetkező változásokra olyan ágazatokban, mint a közlekedés, az energia és a pénzügyi szolgáltatások.

3.14. A digitális korban tapasztalható **új társadalmi egyenlőtlenségek** és kockázatok a **digitális kirekesztés** jelenségéből is fakadhatnak, vagyis abból, hogy a polgárok bizonyos csoportjai az információhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez szükséges, olykor pedig elengedhetetlen digitális készségeknek és alapvető digitális ismereteknek birtokában vannak-e vagy sem. Az EGSZB meggyőződése, hogy a társadalmi fenntarthatóság azon is alapul, hogy a kora gyermekkortól kezdve milyen méltányos és valódi lehetőségek nyílnak az egész életen át tartó tanulásra. Ez különösen a fogyatékkal élő emberek számára előfeltétel, elsősorban az új digitális szakmákban. Az ilyen tanulás során figyelembe kell venni a népesség széles rétegeinek (különösen az időseknek, a peremterületeken és szegénységben élő embereknek, a migránsoknak és az alulképzett személyeknek stb.) a digitális kirekesztés jelenségéből eredő esetleges kizárását. A digitális korszakban mindenképpen biztosítani kell az internethez való hozzáférést, biztosítani kell a digitális jártassággal kapcsolatos képzést minden munkanélküliségnek kitett személy számára, és lehetőséget kell biztosítani számukra, hogy gyakorolhassák jogaikat és hozzáférjenek a szociális szolgáltatásokhoz – főként az alapvetőekhez. Az EGSZB arra ösztönzi a szociális partnereket és az intézményeket, hogy a szervezett civil társadalommal együttműködve haladéktalanul tegyenek lépéseket ennek érdekében.

Kelt Brüsszelben, 2018. március 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS

MELLÉKLET

A következő, az 1.3. és a 3.4. ponthoz benyújtott módosító indítványokat, amelyeknél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, a vita során elutasították:

1.3. pont**A következőképpen módosítandó:**

- 1.3. Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Parlament által a szociális jogok európai pillérééről szóló 2017. január 19-i állásfoglalásában megfogalmazott, a meglévő munkaiügyi és társadalmi normák frissítésének szükségességével kapcsolatos aggodalmakat; időben megteszi hozzájárulását a társadalmi méltányosságról szóló csomaghoz, amely az Európai Bizottság 2018-as munkaprogramjában szerepel. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy olyan megfelelő keretfeltételekkel kell támogatni az új és változatosabb szakmai életpályákat a munkaerőpiacon, amelyek mellett, hogy Európa-szerte és szerződéses feltételeiktől függetlenül javítják a munkavállalók foglalkoztatását és az ezzel kapcsolatos normákat, előmozdítják a jobb munka- és életkörülmények elérését is. Ez pedig segítené a regionális különbségek felszámolását. Az EGSZB véleményt fog elfogadni az Európai Unión belüli tisztességes munkakörülményekről szóló keretirányelvre irányuló javaslatról.

Indokolás

Szóban.

A szavazás eredménye:

Mellette: 72

Ellene: 121

Tartózkodott: 9

3.4. pont**A következőképpen módosítandó:**

- 3.4. Az EGSZB tudomásul veszi az **Európai Parlament** által a szociális jogok európai pillérééről szóló 2017. január 19-i állásfoglalásában megfogalmazott, a meglévő munkaiügyi és társadalmi normák frissítésének szükségességével kapcsolatos aggodalmakat; időben megteszi hozzájárulását a társadalmi méltányosságról szóló csomaghoz, amely az Európai Bizottság 2018-as munkaprogramjában szerepel. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy olyan megfelelő keretfeltételekkel kell támogatni az új és változatosabb szakmai életpályákat a munkaerőpiacon, amelyek mellett, hogy Európa-szerte és szerződéses feltételeiktől függetlenül javítják a munkavállalók foglalkoztatását és az ezzel kapcsolatos normákat, előmozdítják a jobb munka- és életkörülmények elérését is. Ez pedig segítené a regionális különbségek felszámolását. Az EGSZB véleményt fog elfogadni az Európai Unión belüli tisztességes munkakörülményekről szóló **keretirányelv**re irányuló javaslatról.

Indokolás

Szóban.

A szavazás eredménye:

Mellette: 72

Ellene: 121

Tartózkodott: 9